

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Curs și seminar special de istorie antică a românilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. NELU ZUGRAVU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. NELU ZUGRAVU						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestrul	VI	2.6 Tip de evaluare*	C	2.7 Regimul disciplinei**	Op

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					10
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual*					52
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

Nu este cazul
----

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6. Obiective

- însușirea terminologiei religioase latine de bază;
- cunoașterea principalelor etape ale dezvoltării religiei romane și a caracteristicilor fiecărei etape;
- cunoașterea particularităților religiei romane în provinciile Moesia și Dacia
- aprofundarea istoriei antice a spațiului daco-moesic prin cunoașterea manifestărilor religioase din provinciile Moesia și Dacia în perspectiva evoluției religiei romane în general.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Regăsirea informației despre trecutul istoric.
- Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
- Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
- Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite.
- Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie).

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Terminologia religioasă latină; structura religiei romane; structura panteonului roman	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor literare, epigrafice și juridice	4 h; Cicero, Despre supremul bine și supremul rău, București, 1983; N. Zugravu, Curs de istoria religiei romane, partea I, Iasi, 2001
Trăsăturile și evoluția generală a religiei romane în perioada regală și republicană	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor literare, epigrafice și juridice	4 h; Titus Liviu, De la fundarea Romei, vol. I-V, 1959-1963
Politica religioasă a lui Augustus	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor literare, epigrafice, juridice și a monumentelor de artă	4 h; Res gestae divi Augusti, Iasi, 2004
Evoluția religiei romane în vremea Principatului	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor literare, epigrafice, juridice și a monumentelor de artă	4 h; J. Scheid, La religione a Roma, Bari, 1983; R. Turcan, Religion romaine, 1-2, Leiden-New York, 1988
Religia romană în Moesia (Dobrogea romană)	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor, epigrafice și a monumentelor de artă	4 h; Istoria Românilor, vol. II, Daco-romani, romanici, alogeni, București, 2001 [2010]
Religia romană în Dacia	expunerea; demonstrația cu ajutorul textelor, epigrafice și a monumentelor de artă	4 h; Istoria Românilor, vol. II, Daco-romani, romanici, alogeni, București, 2001 [2010]

Bibliografie

- Istoria Românilor, vol. II, Daco-romani, romanici, alogeni, București, 2001 [2010]
- P. Grimal, Dicționar de mitologie greacă și romană, București, 2001
- E. Cizek, Istoria Romei, București, 2001
- R. Turcan, Cultele orientale în lumea romană, București, 1998
- J. Rüpke, Pantheon: A New History of Roman Religion, Princeton & Oxford, 2016

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Politica religioasă a împăraților din dinastia iulio-claudiană: Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius, Nero	comentariu de text epigrafic și literar; dezbateri pe bază de monument artistic	Res gestae divi Augusti, Iași, 2004; C. Suetonius Tranquillus, Viețile celor doisprezece cezari, București, 1958; Debrecen, 1998; Dio Cassius, Istoria romana, vol. II, București, 1977; E. Cizek, Secvență romană, București, 1976; idem, Claudiu, București, 2000; D. Shotton, Augustus, București, 2003; E. Champlin, Nero, București, 2006; A. A. Barrett, Caligula, București, 2008
Politica religioasă a împăraților din dinastia flaviană: Vespasian, Titus, Domitian	comentariu de text epigrafic și literar; dezbateri pe bază de monument artistic	C. Suetonius Tranquillus, Viețile celor doisprezece cezari, București, 1958; Debrecen, 1998; E. Cizek, L'Empereur Titus, București, 2006
Politica religioasă a împăraților din dinastia antonină: Traian, Hadrian, Antoninus Pius și Marcus Aurelius, Commodus	comentariu de text epigrafic și literar; dezbateri pe bază de monument artistic	Dio Cassius, istorie romană, vol. III, București, 1985; A. R. Birley, Hadrian, București, 2007; J. Bennett, Traian, București, 2006; K. Strobel, Împăratul Traian. O epocă a istoriei universale, Cluj-Napoca, 2022
Politica religioasă a împăraților din dinastia Severilor: Septimius Severus, Caracalla, Heliogabalus	comentariu de text epigrafic și literar; dezbateri pe bază de monument artistic	Dio Cassius, istorie romană, vol. III, București, 1985; E. Cizek, Istorie Romei, București, 2020
Religia romană în Moesia (Dobrogea)	dezbateri pe baza de texte epigrafice și monument artistice	Istoria Românilor, vol. II, Daco-romani, romanici, alogeni, București, 2001 [2010]; V. Bottez, Cultul imperial în provincia Moesia Inferior (sec. I-III p.Chr.), București, 2009
Religia romană în Dacia	dezbateri pe baza de texte epigrafice și monument artistice	S. Nemeti, Sincretismul religios în Dacia romană, Cluj-Napoca, 2005; Idem, Dialoguri păgâne. Formule votive și limbaj figurat în Dacia romană, Iași, 2012

Bibliografie

- M. Bărbulescu, Interferențe spirituale în Dacia romană, București, 1984; ed. a II-a revăzută și adăugită, Cluj-Napoca, 2003
- Idem, Civilizația română în Dacia, Cluj-Napoca, 2025
- E. Cizek, Istorie Romei, București, 2020
- Istoria Românilor, vol. II, Daco-romani, romanici, alogeni, București, 2001 [2010]

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului (muzee, institute de arheologie și istorie, unități școlare, agenții de turism, direcții județene ale patrimoniului etc.). Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniu, înțelegerea fenomenelor istorice aferente temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)		30	
Curs	Forma de evaluare				
	Pondere		0		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale				
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare		Verificare mixtă		
	Pondere		100		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale				
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare	
		Referat	50	Da	
Verificare orală periodică		50	Da		

10.2 Evaluare finală		Pondere (max. 70%)		70	
		Forma de evaluare		Verificare orală finală	

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

Absența în proporție de peste 80% de la curs și seminar presupune refacerea activității didactice

10.4 Standard minim de performanță

Participarea la discuții, calitatea referatelor, însușirea noțiunilor de bază, observațiile personale

Data completării,

Titular de curs,
Prof. Dr. NELU ZUGRAVU

Titular de seminar,
Prof. Dr. NELU ZUGRAVU

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. ADRIAN VITALARU**